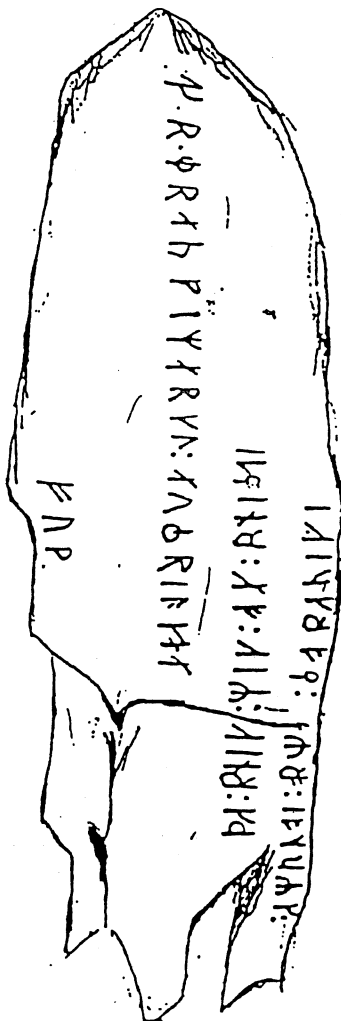

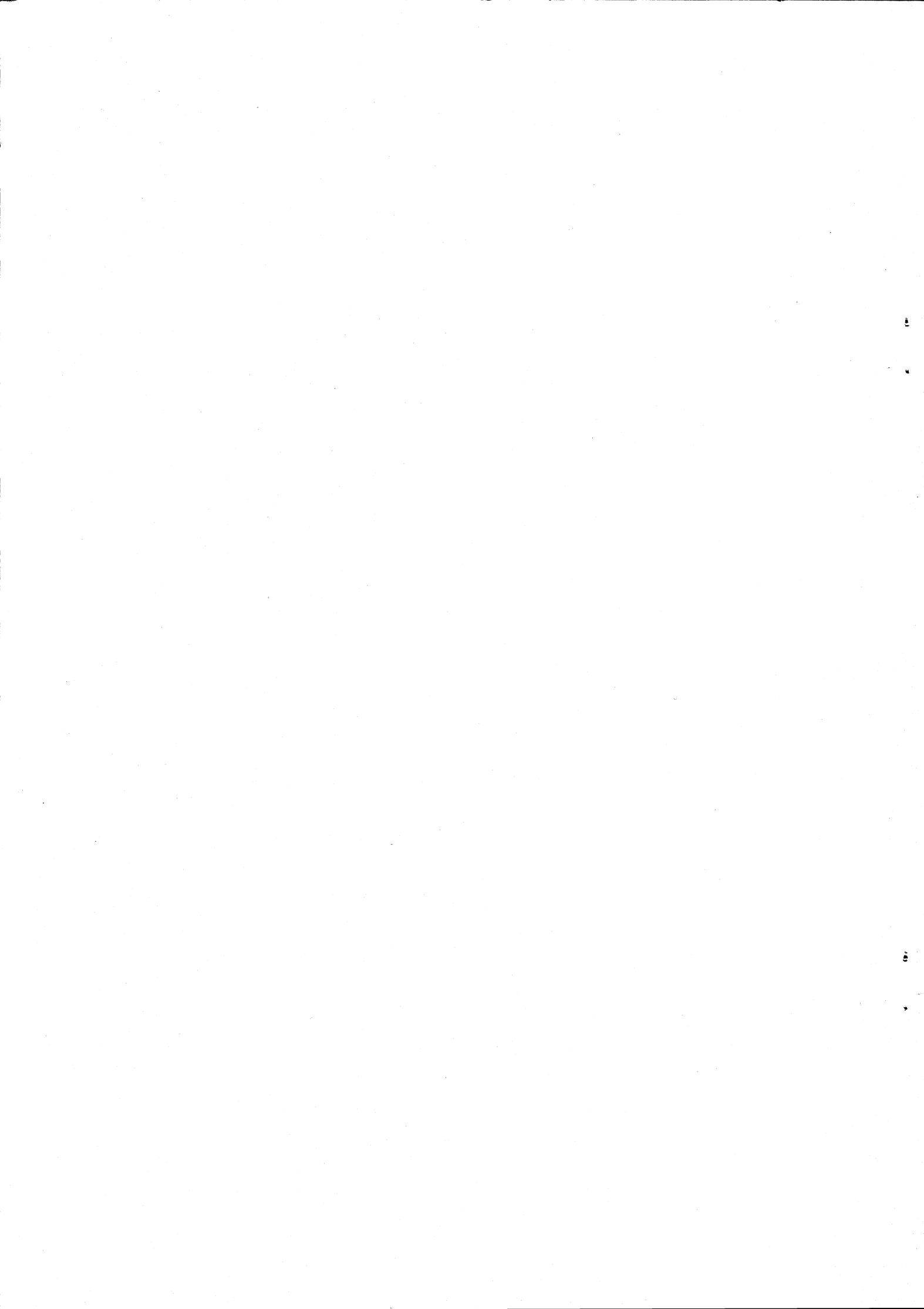

Medlemsblad for
Ringerike Slektshistorie lag

Nr.2 - 2008

Årgang 18.

Hringariki

Medlemsblad for Ringerike Slektshistorielag.
18. årgang.

Redaksjon:

Eigil Elsrud
Sten Høyendahl
Frank Otterbech
Thorleif Solberg
Ole E. Yttri

Innholdsfortegnelse:

Side

3.	Thorleif Solberg:	Alf Borgersen Hauger på Jevnaker og hans etterkommere på Ringerike.
10.	Sten Høyendahl:	Guttorm Trulssøn på Bragernes – borger med morsslekt på Hamnor i Hole.
21.	Ole E. Yttri:	Holes kirkebøker 1716 – 1719.
36.	Nils Elsrud:	Slektskap mellom Somdalen og Gundbjørud i Ådal.
45.	Tom Larsen:	Fengslede fra Ringerike, del 2.
56.	Frank Otterbech:	Elever ved ”Den høyere skolen i Hønefoss”.
64.	Sten Høyendahl:	Odelsjordeboken 1641 for Ringerike.
68.	Sten Høyendahl:	Et forfalsket pergamentbrev fra Fjøsвика i Ådalen.
70.	Thorleif Solberg:	Et interessant skifte på Oppegård i Soknedalen.
74.	Thorleif Solberg og Sten Høyendahl:	Et feiltolket segl fra 1588.
76.	Frank Otterbech:	Litteratur for slektshistorikere med tilknytning til Ringerike.

Styret i Ringerike Slektshistorielag 2008.

Leder: Nils Elsrud, Paasche Aasens vei 26, 3514 Hønefoss. Tlf.: 321 22297.
Mobil: 915 66 980. Epost: n@elsrud.com

Sekretær: Grete Borgersrud, Viul, Husnr.8, 3514 Hønefoss. Tlf.: 321 26859.
Mobil: 909 73 730. Epost: g-borge2@frisurf.no

Nestleder: Ellen Gilhuus, Harald Hårdrådesgt.8, 3511 Hønefoss. Tlf.: 321 25423.
Mobil: 908 42 773. Epost: egilhuus@online.no

Kasserer: Olaug Solberg, Vågård, Vågårdsvn.98, 3516 Hønefoss. Tlf.: 321 31130.
Mobil: 952 46 928. Epost: thorlsol@online.no

Styremedlem: Sten Høyendahl, Hundstadvn.12, 3530 Røyse. Tlf.: 321 58934.
Mobil: 902 09 842. Epost: sten.hoyendahl@gmail.com

Styremedlem: Rudi Løken, Frøyasvei 9, 3518 Hønefoss. Tlf.: 321 10325.
Mobil: 934 83 181. Epost: rudilo@online.no

Varamedlem: Kaare Fleten, Vikersundveien 82, 3533 Tyristrand. Tlf.: 321 42566.
Mobil: 975 12 125. Epost: kaarefle@frisurf.no

Varamedlem: Berit Nyhagen, Aalde, 3534 Sokna. Tlf.: 321 45347.
Mobil: 994 30 323. Epost: b-nyhage@online.no

Møteprogram høsten 2008:

Tirsdag 11.november. Foredrag av Tore Skeie: Jarl Alv Erlingson d.y. av Tornberg.
Fellesmøte med Ringerike historielag på Ringerikes Museum, kl. 19.

Onsdag 3.desember. Arbeidsmøte. Planlagt holdt på Veien gamle skole, kl. 19.

Thorleif Solberg:

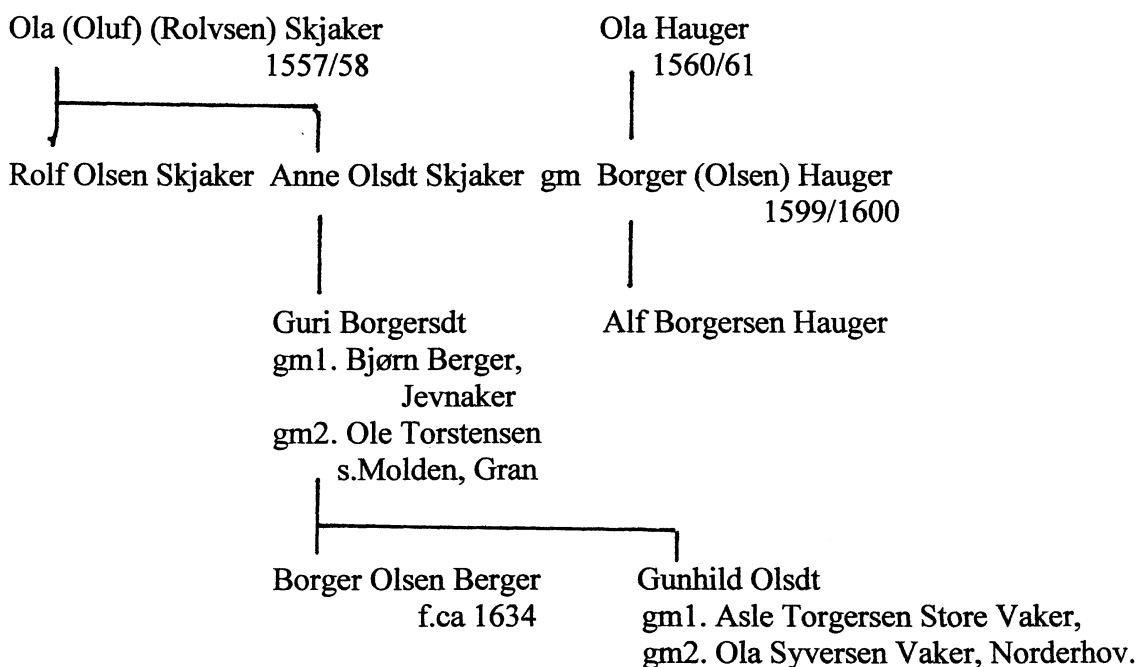
Alf Borgersen Hauger på Jevnaker og hans etterkommere på Ringerike.

Randi Bjørkvik skrev en interessant og innholdsrik artikkel om Alf Hauger i Hringariki nr. 1 1998, hvor hun fortalte om hans liv og nærmeste etterkommere på Hauger. Hun hadde tidligere holdt foredrag om samme emne i Ringerike Slektshistorielag.

At Hauger var en gammel odelsgard går fram av en sak fra tingboka i 1656. Alf Hauger vitnet da at den jorda han brukte, hadde fulgt ham og hans forfedre til odell og ved rolig hevd "fegge etter fegge", dvs. mann etter mann, sønn etter far.

Forskjellige tingboksaker viser også at Alfs mor var datter av Ole Skjaker i Gran. Fru Bjørkvik sannsynliggjør også at Alf var sønn av Borger Hauger, nevnt i futeregnskapene 1599/1600, som igjen var sønn av Ola Hauger, nevnt 1560/61.

Etter Randi Bjørkviks opplysninger kan vi sette opp følgende slektstavle:

Alf Hauger var lensmann fra 1643 til 1647 og kanskje lenger. Han ble etter hvert rik på jordegods. Han dukker opp i odellsskattelista i 1615, da eide han hele Hauger, 1 skpd og ikke noe mer. I skattelistene seinere eier han atskillig jordegods også utafor Hadeland, spesielt på Toten:

Jordebok 1624.

Alff Hauger eier: Hans Jordegodz udj samme Gaard 1 skpd.
Nederrøsse paa Touttenn ½ skpd.
Korslien Ibidem 1 fj.
Eiensrud Dersammestedz 1 fj.
Dottsetter paa forn. Toutten 1 fj.
Berger i Løtten sogn Hedemarken 3 Huder. (Er Berge i Løten).
Sæmen i Aadallen paa Ringerige 1 sold.
Krogsrød Øde 1 ½ sold m.b.

Jordebok 1642.

Alff Hauger eyer: Daaset paa Todten ½ pd Tunge m.Bøxell.
Ensrud sammestedz ½ pd T. m.Bøxell.
Kaarslj Ødegrd Ibid. 1 fj. m.Bøxell.
Flatterud Ibid. 2 skinn m. Bøxell.
Neder Røse Ibid. ½ pd T. m.Bøxell.
Staestad paa Hadeland 1 ½ fj. T. m. Bøxell.
Hauger paa Hadeland 1 pd. T. m. Bøxell.
Berger paa Hadeland 6 lpd uten Bøxell.
Brødebye paa Hadeland 1 sold K. uten Bøxell.
Møgkle Grennj paa Hadeland 1 fj m.Bøxell.
Kleffuen i Land 3 schind m.Bøxell.

Landsskatt 1643/44.

Alff Hauger ehr Eigende Udj Hauger 1 pd.
Berig 15 lpd. (er Berg i Haug.
Staestad 1 ½ fj.
Daasetter 1 fj.
Kaarslj 1 fj.
Neder Røsse 1/2 pd.
Berger 3 huder.
Fladterud 2 skinn.
Diisener 2 skinn.
Grinj 1 fj.
Hembsruud 1 fj.
Berger 6 lpd.
Kleffuen 2 skinn.
Ehnsruud 1 fj.
Derat tilh. K.may. den halve part = 18 dl. 1 Skl.

Alf Hauger eide også Svarstad i Hole, ½ pd 1627-1632/33.
Vi kjenner ikke til hans jordegods etter 1650. (Randi Bjørkvik).

Noe av dette godset er nok odelsgods, og det tyder på at Alf Hauger har slekt nordover fra Jevnaker. Kan dette godset ha kommet med Alf Haugers hustru ?, som vi ikke vet navnet på. Vi vet bare at hun ifølge futeregnskapene 1637/38 ble slått ihjel "med hendis foester udj hendis Liff".

Det er interessant å legge merke til at Jon Alvsen Askjum (Askim) i Tingelstad, Brandbu, som kom fra Ner-Røyse på Kolbu; Toten, i 1615 eide i Ner-Røyse, Disen, Ensrud, Kroksrud og Dottsett, like mye i hver gard som Alf Hauger eide i 1624.

Kan dette tyde på at Alf Haugers hustru var datter av Jon Alvsen Askjum fra Ner-Røyse? Jan Eilert Jaatun har behandlet dette problemet i en spennende artikkel i Vestoppland Slektshistorielags Tidsskrift nr.4 – 2000: "Slektsrøtter fra Ner-Røyse i Kolbu".

Det er skifte etter Alf Hauger 15.april 1657, men skiftet er ikke bevart. Det er bare nevnt i tingboka 1662. Alf Hauger hadde to barn, begge jenter: Åse og Dorte Alfsdøtre.

Dorte Alfsdatter ble gift med Amund Trulsen på Brattval på Jevnaker og fikk 4 barn med ham. Det er mange etterkommere etter Dorte på Hadeland. (Se Randi Bjørkviks og Per Jacob Desseruds arbeider om slekts- og gardshistorie på Hadeland).

Alf Haugers eldste datter, Åse Alvsdatter, ble gift med en ringeriking, nemlig Syver (Sjur) Engebretsen Skaugstad, som bodde i Haug noen få kilometer sør for Hauger. Han var født omkring 1630. Nå flyttet Syver til Hauger og overtok driften av denne garden, det skjedde omkring 1658. Han levde til omkring 1690. Åse Alfsdatter ble stammor for mange ringerikinger. Men hun døde tidlig, det var skifte etter henne 1.mars 1658. Ved skiftet fikk hennes to døtre hver 59 ½ riksdaler, dessuten odelsgods i Hauger 1 skpd med bygsel, i Brørby 1 såld korn, i Stastad 7 ½ lpd uten bygsel, og i "Kleffuen i Sand" 2 skinn. Godset skulle deles mellom barna når de ble myndige. De to døtrene var Ragnhild som ble gift med Lars Torgersen, og Berte som ble gift med Torger Larsen på Øvre Vang.

Syver Engebretsen, nå på Hauger, giftet seg igjen med Guro Eriksdatter Helgaker fra Gran. De fikk datteren Kari. Det var skifte etter Guro Eriksdatter Hauger 18/10-1665. Datteren Kari Syversdatter ble gift med Helge Ellendsen Brørby. Han fikk i 1688 kjøpt ½ skpd i Østre Berg i Haug av Syver Engebretsen.

Kari og Helge fikk sønnen Ole Helgesen Brørby som kjøpte og flyttet til Borger i Haug i 1739. Ole var i 1723 blitt gift med Marte Tordsdatter Breien, datter av Tord Olsen Breien og Anne Olsdatter, født Veholt. (Ringerikske Slekter III, s.56, og Hringariki nr.1-1998, Randi Bjørkviks artikkel om Alf Hauger og hans slekt).

Randi Bjørkvik nevner også enda ei linje til Ringerike: Kari Syversdatter og Helge Ellendsen hadde også ei datter Goro Helgesdatter Brørby, som i 1723 ble gift med Nils Mortensen Paulsrud, brukeren av Pålsrud i Vegårdsfjordingen. (Se også Ringerikske Slekter, II, s.295), De hadde to sønner og ei datter, nevnt i skiftet etter Nils i 1739.

Berte Syversdatter ble som sagt gift med Torger Larsen Øvre Vang på Jevnaker. Da moren døde tidlig, ble Berte bare 7 uker gammel satt bort og fostret opp på Skaugstad, hvor også Syver hadde trått sine barnesko. Hun levde til i 1692, da det var skifte etter henne. Med Torger Vang fikk hun sønnen Alf Torgersen som flyttet til Ringerike da han ble gift med enka på Rua i Ullerålsfjordingen, Rønnaug Bjørnsdatter. Alf var bruker på Rua i 23 år fra i 1726.

Alf Torgersen ble gift annen gang med Rønnaug Andersdatter som levde fra 1699 til 1769. Rønnaug var datter av Jøran Andersdatter Rankedal, Myre-eie i Ullerål og Anders Pedersen. Det var skifte etter Jøran 31/5-1738. Det opplyses at Rønnaug Andersdatters bror var Anders Andersen Østre Rud i Hole.

Ragnhild Syversdatter Hauger, Syver Engebretsens og Åse Alfsdatters eldste datter, ble gift med landdrytteren Lars Torgersen. Og nå ble det bråk. Ragnhild brøt en tidligere trolovelse og vielsen med Lars foregikk i hemmelighet uten Syvers tillatelse og vitende.

Lars Torgersen overtok bruken av Hauger. Han var antakelig hadelending, men vi har ikke noe direkte bevis for hvor han var født. Han hadde to brødre, Lars og Knut Torgerssønner, en halvbror Torger Olsen og ei søster Gunne Torgersdatter som ble gift med Guttorm Henriksen Kvellsrud.

Lars Torgersen var stadig i krangel med sin svigerfar, Syver Engebretsen, og i tingbøkene er det stadig oppe saker dem imellom. Syver følte seg nærmest fredløs etterat Lars kom til gards, og det hendte at han rømte fra garden.

Men også Syver ble flere ganger anklaget for forseelser, bl.a. for å ha "fordulgt" ei sølvkanne på skiftet etter salig Alf Hauger, verdt 13 riksdaler. (Fogderegnsk.1661/62).

I 1678 står Syver som besitter av halvgarden Hauger.

I 1688/98 står Lars som bruker, og eier var Torger Larsen.

I matrikkelen 1707, 1718 står Lars som bruker, han eier ½ skpd. Torger Vang eier 2 fjerdinge (= ½ skpd).

I 1713 la Lars Hauger fram et skiftebrev dat.6.des.1710, mellom ham og hans to barn.

Lars Hauger ble begr.11/2-1720, 70 år gammel.

Ragnhild Syversdatter Hauger og Lars Torgersen fikk 2 barn:

1. Åste Larsdatter Hauger gift med Amund Jensen Nedre Vang. Han ble bruker av Hauger etter Lars Torgersen. Ei datter Ragnhild Amundsdatter ble i 1746 gift med Gudbrand Jonsen Gjørud i Åsbygda. (Per Jacob Desserud).

2. Siri Larsdatter Hauger.

Siri Larsdatter Hauger ble 1/12-1720 trolovet og 2/2-1721 copulert med Nils Halvorsen Lundstad i Ullerålsfjerdingen, seinere på Hallingstøvern i Soknedalen. Han var født ca 1700 og ble begr.13/3-1763, 63 år gammel. Dette var hennes tredje ekteskap.

Først var hun blitt gift med Ole Olsen Helgaker fra Gran. De flyttet fra Hauger til Auren i Haug, hvor de var brukere. De fikk 4 barn sammen. (Se om dem seinere). Ole Olsen Helgaker, Auren døde i 1717, og Siri giftet seg annen gang med Kristen Jørgensen fra Bure i Norderhov. Han døde etter noen år etter.

Nils Halvorsen brukte etter sitt giftermål med Siri, garden Auren ei tid. I 1736 overtok han bruken av Lundstad etter sin mor som fikk livøre der. Han bodde ikke lenge på Lundstad før han flyttet til og bodde på nabogarden Nærstad.

Den 5/2-1755 kjøpte han så Halling-Støvern i Soknedalen av skyld med bygsel og herlighet 1 riksdaler eller 4 setting tunge for 490 rdl. Selgere var Elling Ellingsen og hustru Anne Ellensdatter på Trommald i Flå. Det ble foretatt atskillige påkostninger på garden.

14.juli 1761 forlangte de to ektefellene, Nils Halvorsen Støveren og Siri Larsdatter skifte mellom samtlige deres arvinger.

Først de barn Siri Larsdatter hadde avlet med sin avdøde mann, Ole Olsen:

1. Lars Olsen Lundstad. (Han var gardbruker på Lundstad til i 1774. Han var gift med Åse Kristoffersdatter Kihle. Bare deres yngste sønn, Ole Larsen Lundstad, vokste opp. Han var gift med Mari Gudbrandsdatter Kihle. Bare ett av deres barn, Kari Olsdatter, vokste opp). (Ringerikske Slechter II, s.156).
2. Erik Olsen på Hval i Haug. (Han ble som enkemann i 1787 gift med ei enke på Auren, heter det i Ringerikske Slechter, II, s.106).
3. Inger Olsdatter, 52 år.
4. Ragnhild Olsdatter, død, var gift med Torsten Gjermundbo og etterlot seg barna: Ole Torstensen, 22 år, Eli Torstensdatter, 17 år og Ragnhild Torstensdatter, 14 år. (Torsten var sønn av Gudbrand Torstensen Auren på Gjermundbo, som det var skifte etter 11/5-1720. Han hadde 6 barn, bl.a, Torsten Gudbrandsen, som var 16 år ved skiftet. Torsten brukte en part av Gjermundbo av skyld 18 lpd tunge fra 1726 til 1765. Han var enkemann da han i 1739 giftet seg med Ragnhild Olsdatter. (Ring.Slechter II. s.77). Han døde i 1784, 80 år gammel. Sønnen Ole Torstensen, født 1740 på Gjermundbo, ble gardbruker på Østby i Norderhov i 1789. (Ring. Slechter III, s.503).

Og så de i ekteskap med Nils Halvorsen avlede barn:

5. Ole Nilsen, 38 år. (Han var født på Auren og døpt 18/4-1723. Han brukte seinere Hallingstøvern, og så Gjermundbo etter makeskifte med sin svoger Ole Mikkelsen).
6. Berit Nilsdatter, gift med Ole Mikkelsen Gjermundbo, (seinere på Hallingstøvern).
7. Marte Nilsdatter gift med Gul Kristensen Støveren.

Boets brutto var 552 (rdl) - 0 (ort) – 8 (skilling). Til deling mellom barna ble det igjen 94 -2 – 12, foruten jordegodset i Støvern av skyld en riksdaler penge.

Marte Nilsdatter Støveren fra Auren var døpt 11/11-1725 og ble begravet 11/12-1791, 68 år gammel. Hun ble trolovet 29/3 og copulert 19/6-1761 med Gul Kristensen Støveren. døpt 5/3-1732. Han var sønn av Kristen Syversen Støveren fra Juvet i Krødsherad og Guri Gulsdatter fra Glesne i samme bygd. Fra Gul fikk denne Støverngarden navnet Gulstøvern. Slehta stammer fra Ringnes gjennom Glesne som også har fått navnet Gul-Glesne.

Den 27/10-1764 overtok Gul arvepartene til sine søstre, Sigrid og Kirsti i Støvern og betalte 46 riksdaler 5 skilling til hver av dem. Den 16/6-1766 fikk han også kjøpt søsteren Guris arvepart for 56 riksdaler 17 skilling. Dermed hadde han løst ut sine søsken.

På skiftet etter Marte Nilsdatter 10/12-1792 ble Søre Støvern eller Gulstøvern utlagt sønnen Helge med livøre til faren. Garden ble taksert for 320 riksdaler.

Barn:

1. Helge Gulsen Støveren gift med Berte Jonsdatter Olde.
2. Kirsti Gulsdatter, døpt 19/6-1763, gift med Helge Aslesen Lerfallet fra Hallkjennrud. I 1801 er han 41 år og bonde på Lerfallet. Kona Kiersti Gulsdatter er 39 år. De har barna: Asle, 10 år, Marta 9 år, Ingeborg 6 år, Helge 5 år og Rønnoug 2 år.
3. Sigrid Gulsdatter, døpt 5/1-1765. Hun giftet seg 11/10-1789 med Helge Størksen Røsby fra Lunder, født 1752, skifte etter ham 20/5-1815. Han kjøpte Fonkalsrud i Lunder i 1789 for 714 riksdaler. I 1790 kjøpte han Fossholm i Ådalen for 1900 riksdaler av Asle Oppen og flyttet dit. De fikk barna: a. Gunhild i 1789 gift i 1815 med Syver Pedersen Bruskerud. De bodde på Nordre Landsenden i Hedalen hvor deres etterkommere fortsatt bor. (Gard og bygd i i Sør-Aurdal D, s.488) (Ellers opplysninger fra Eigil Elsrud). b. Ingeborg Helgesdatter, til Amerika. c. Helge Helgesen, 1795-1861, gift 1816 med Anne Jonsdatter Haugerud fra Ådalen. De hadde 12 barn hvorav 4 utvandret til Amerika.